

Protokół Nr 36/14

posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego, które odbyło się 25 kwietnia 2014 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego (w godz. 11.00 – 13.00).

Zawiadomienie o posiedzeniu stanowi *załącznik nr 1*.

Posiedzenie prowadzili: **Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego Tomasz Ramus** oraz w części I **Przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Sejmiku dr hab. Marzena Marczevska**.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji oraz goście zgodnie z *załączonymi listami obecności (nr 2, 2a, 2b)*.

Komisja jednogłośnie przyjęła do realizacji następujący porządek obrad:

Cześć I - wspólna z Komisją Edukacji, Kultury i Sportu

1. Obecna sytuacja Świętokrzyskiej Kolejki Dojazdowej „Ciuchcia Expres Ponidzie”.

Cześć II – godz. 11.45

2. Zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie uchylecia uchwały Nr XXVIII/508/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, warunków i zasad korzystania z przystanków oraz ustalenia stawki opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, znajdujących się przy drogach wojewódzkich których właścicielem jest Województwo Świętokrzyskie, a zarządzającym jest Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich.
3. Przewozy regionalne – stan majątkowy, środki na inwestycje, spółki PKP Przewozy Regionalne
4. Informacja o inwestycjach drogowych przeprowadzonych w 2013 roku, planowanych w roku bieżącym oraz inwestycjach wieloletnich.
5. Informacja na temat planów zagospodarowania przestrzennego w gminach województwa świętokrzyskiego.
6. Sprawy różne.

Materiały do ww. punktów porządku obrad zostały zamieszczone na portalu radnych (<https://www.eswietokrzyskie.pl/sejmik>) w zakładce Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Sejmiku).

Przebieg posiedzenia.

Ad I.1.

Przewodnicząca Komisji dr hab. Marzena Marczevska wyjaśniła, że wprowadzenie tematu obecnej sytuacji kolejki pod obrady obydwu komisji wynika z trudnej sytuacji finansowej, w jakiej znajduje się Świętokrzyska Kolejka Dojazdowa „Ciuchcia Expres Ponidzie”. Nadmieniła, że kilka miesięcy temu wystąpiła z interpelacją w tej sprawie. Odpowiedź, jaką otrzymała, zawiera wyjaśnienia na temat utworzenia tego podmiotu

i sposobu finansowania. Przewodnicząca przypomniała, że spółka została utworzona uchwałą Sejmiku 28 maja 2001r. Województwo objęło 200 udziałów po 500 zł każdy, wnosząc wkład własny w wysokości 100 tys. zł (co stanowi 20% kapitału zakładowego). Oprócz województwa świętokrzyskiego udziałowcami spółki są gminy: Jędrzejów, Pińczów, Kije i Imielno oraz powiaty: jędrzejowski i pińczowski. Udziałowcy spółki zobowiązali się do określonych wpłat. W związku z ujemnym wynikiem finansowym, prezes zarządu spółki zwrócił się z prośbą o zainteresowanie i rozważenie możliwości udzielenia pomocy tej instytucji. Celem połączonych Komisji jest przeanalizowanie problemu i wypracowanie stanowiska, które pozwoli mieć nadzieję na dalsze prowadzenie działalności przez ten podmiot.

Przewodnicząca poprosiła o zabranie głosu **prezesa zarządu Kolejki**.

Pan Edward Choroszyński przedstawił informację na temat bieżącej sytuacji Kolejki. Zwrócił uwagę na ograniczenie dochodów wynikające z sezonowego zainteresowania turystów tą atrakcją turystyczną (pomimo całorocznej szerokiej oferty). Istotnym czynnikiem, który pogarsza sytuację podmiotu są występujące kradzieże torów i związane z tym rosnące koszty działań naprawczych, utrzymania infrastruktury oraz wzrost wysokości opłat za energię elektryczną, wodę, płace wraz z pochodnymi. Omówił wyniki współpracy zarządu Kolejki z władzami PKP, samorządami gmin i powiatów oraz służbami konserwatora zabytków. Wskazał, że w obecnej sytuacji nie jest możliwe prowadzenie spółki w sposób zapewniający utrzymanie dodatniego wyniku finansowego z powodu niewystarczających dochodów i zbyt niskich wpłat dokonywanych przez udziałowców na pokrycie strat. Kolejka nie ma również możliwości rozwoju (np. w drodze realizacji projektu rewitalizacji, czy utworzenia parku miniatur dworców kolejowych) na skutek ograniczeń przy ubieganiu się o środki zewnętrzne i konieczność wniesienia wkładu własnego.

Z-ca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Jolanta Zwierzchowska poinformowała, że uczestnicy posiedzenia zostali zapoznani z podstawowymi informacjami na temat sytuacji kolejki (*załącznik nr 3*).

Wyjaśniła, że wspólnie z departamentami Urzędu Marszałkowskiego przygotowywane są rozwiązania dotyczące przyszłości spółki, które trzeba skonsultować z udziałowcami. Zaproponowała przedstawienie informacji w tej sprawie przez dyrektora departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki.

Dyrektor Jacek Kowalczyk wyjaśnił, że z analizy form prawnych, w oparciu o które działają kolejki wąskotorowe na obszarze kraju wynika, iż większość z nich jest zarządzana przez stowarzyszenia lub fundacje. Występują także przykłady zarządzania przez zakłady lub jednostki budżetowe, czyli miejskie ośrodki sportu i rekreacji lub bezpośrednio przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy lub powiaty).

W dwóch przypadkach kolejki wąskotorowe stanowią oddziały muzealne, czyli samorządowe instytucje kultury. Wydaje się, że jest to najlepsza forma dla sprawnego funkcjonowania zabytkowej kolei. Takim przykładem jest Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie, działające od 1986 r. jako oddział Muzeum Kolejnictwa w Warszawie, dla którego organizatorem jest województwo mazowieckie.

W takiej formie funkcjonuje też Żńska Kolej Powiatowa będąca oddziałem Muzeum Ziemi Pałuckiej, utworzonego przez gminę Żnin. Niezasadnym wydaje się powoływanie nowej instytucji kultury profilowanej jedynie na dotychczasowej działalności Kolejki. Niemniej powołanie tego typu instytucji oznacza rozszerzenie działalności Kolejki o typową działalność muzealną m.in. wystawienniczą i badawczą. Konieczne byłoby także wskazanie

wiodącego organu prowadzącego będącego organizatorem (jednostki samorządu terytorialnego), który prowadziłby rejestr Muzeum.

Zdaniem p. dyrektora najlepszą formą prowadzenia działalności Kolejki byłoby włączenie jej w struktury (utworzenie oddziału) istniejącej już instytucji kultury.

W przypadku dwóch ośrodków miejskich, czyli Jędrzejowa i Pińczowa można by rozważać włączenie kolejki do Muzeum Regionalnego w Pińczowie, Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie oraz Domów Kultury w Jędrzejowie i Pińczowie.

Uprawnienia i obowiązki pozostałych stron będących również organizatorami instytucji określałaby umowa w sprawie prowadzenia Muzeum – Kolejki, jako wspólnej instytucji kultury. Istnieje również prawna możliwość dołączenia do prowadzenia wybranej instytucji innych samorządów, jako partnerów współprowadzących.

Nie rekomenduje się włączenia Kolejki do muzeów prowadzonych przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. W przypadku Muzeum Narodowego w Kielcach organem prowadzącym jest Minister Kultury, a w przypadku Muzeum Wsi Kieleckiej organem współprowadzącym jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Powoduje to brak możliwości rozszerzenia zakresu działania obu muzeów.

Instytucje kultury, bez względu na to, czy są instytucjami artystycznymi, czy innymi, działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora, który określa jej przedmiot działania, nazwę i siedzibę, a także czy dana instytucja kultury jest instytucją artystyczną. Obecnie działalność instytucji kultury jest znacznie bardziej elastyczna a wprowadzenie takiej możliwości wychodzi naprzeciw realnemu zapotrzebowaniu na ofertę instytucji kultury, jak i najlepszemu wykorzystaniu potencjału osób tam pracujących. Możliwość łączenia różnych form działalności kulturalnej w jednej instytucji ma szczególne znaczenie dla małych placówek gminnych i powiatowych.

W szerokiej dyskusji głos zabrali: **przewodnicząca Komisji dr Marzena Marczevska, przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego – Tomasz Ramus, prezes Stowarzyszenia Sympatyków Kolejki - Antoni Kwaśniewski, radna Małgorzata Muzoń, radny Janusz Skibiński, radny Włodzimierz Stępień, dyrektor Jacek Kowalczyk.**

Uczestnicy posiedzenia pytali o wysokość zadłużenia oraz kwoty koniecznego wsparcia w ciągu roku, które zapewniłoby stabilność funkcjonowania Kolejki. Podkreślono, że „Ciuchcia” jest ciekawą atrakcją regionu świętokrzyskiego, której potencjał należy budować. Zgodzono się z poglądem, że formuła organizacyjno-prawna spółki wyczerpała się i zachodzi konieczność zastanowienia się nad wypracowaniem nowej koncepcji jej funkcjonowania. Wskazano, że zmiana formy własności dałaby możliwość starania się o środki zewnętrzne, a nowe projekty miałyby szanse realizacji i podwyższyły atrakcyjność Ponidzia.

Przewodniczący Komisji - Tomasz Ramus zgłosił wniosek o zorganizowanie wyjazdowego posiedzenia połączonych Komisji z udziałem przedstawicieli gmin, powiatów i samorządu województwa (udziałowców spółki) w celu przeprowadzenia konsultacji na temat koniecznych zmian.

Wniosek został przyjęty jednogłośnie. Ustalono, że kolejne posiedzenie połączonych Komisji z udziałowcami kolejki odbędzie się w Umianowicach.

Ad II.2.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury Wojciech Siporski poinformował, że na dzień dzisiejszy wszystkie gminy przejęły w zarządzanie przystanki zlokalizowane na ich terenie

przy drogach wojewódzkich, więc niezbędne jest uchylene uchwały Nr XXVIII/508/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 lutego 2013 r. przez województwo, aby transport drogowy osób mógł odbywać się bez przeszkód. Jesteśmy jedynym województwem w Polsce, w którym ta kwestia jest uregulowana.

Członek Zarządu Kazimierz Kotowski zwrócił uwagę na dynamikę i konieczność podejmowania odpowiednich do sytuacji działań.

Komisja przy jednym głosie wstrzymującym pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie uchylene uchwały Nr XXVIII/508/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, warunków i zasad korzystania z przystanków oraz ustalenia stawki opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, znajdujących się przy drogach wojewódzkich których właścicielem jest Województwo Świętokrzyskie, a zarządzającym jest Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich. Opinia Nr 31/14 stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Ad 3.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury Wojciech Siporski przedstawił informację nt. stanu majątkowego, środków na inwestycje, spółki PKP Przewozy zgodnie z *treścią załącznika nr 5*. W ramach regionalizacji, oddłużenia, restrukturyzacji oraz zapewnienia stabilizacji finansowej spółki „Przewozy Regionalne”, w dniu 29 listopada 2013r. Zgromadzenie Wspólników podjęło decyzję o powołaniu z dniem 1 stycznia 2014r. 14 Oddziałów. Podstawowym założeniem Oddziałów jest samobilansowanie się, co spowoduje bardziej efektywną politykę kosztową i realistyczne podejście do kwestii przychodów m.in. z umów samorządowych. Na chwilę obecną nie planowano podziału historycznego zadłużenia Spółki, ponieważ algorytm podziału zobowiązań zależny będzie od utworzenia Oddziałów oraz zabezpieczenia środków z budżetu państwa na oddłużenie Spółki „Przewozy Regionalne”. W Województwie powstał Oddział o nazwie "Przewozy Regionalne" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział Świętokrzyski, z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej Oddział Świętokrzyski nie posiada na własność żadnych budynków. Swoją działalność prowadzi w wynajmowanych pomieszczeniach i dzierżawionych budynkach w Skarżysku-Kam i Sędziszowie. Oddział dzierżawi również tory postojowe z kanałem do prac naprawczych taboru kolejowego. Przedstawił dane dotyczące wyniku finansowego spółki.

W uzupełnieniu informacji **Dyrektor Oddziału Świętokrzyskiego Robert Zaborski** podkreślił, że spółka Przewozy Regionalne jest największym przewoźnikiem w kraju. Oddział Świętokrzyski realizuje 3 letnią umowę z samorządem województwa oraz umowę z województwem śląskim na połączenia do Częstochowy i Katowic. Do tego wykonuje w 70% połączenia do Krakowa i przez Olkusz i Sędziszów do Katowic. Od województwa dzierżawi 6 pojazdów, którymi wykonuje 50% wartości umowy. Planowana realizacja dalszych zamierzeń w sprawie kupna dalszych 6 pojazdów w sierpniu roku bieżącego i dwóch w roku kolejnym spowoduje wykonywanie połączeń w 80% tym taborem. W Oddziale Świętokrzyskim zredukowano zatrudnienie z 430 do 260 osób. Jest to jeden z lepszych wyników efektywności w skali wszystkich oddziałów. Dwa lata temu zwiększono liczbę pociągów na odcinku do Ostrowca, co zadecydowało o zwiększeniu liczby pasażerów.

W roku 2012 przewieziono 1 mln 200 pasażerów, w 2013 - 2.600. Po zakupie nowych pociągów i utrzymaniu dotychczasowych połączeń do Krakowa, Katowic, Częstochowy - przewiduje się wzrost liczby pasażerów do 3 milionów.

Zagrożeniem dla płynności finansowej Spółki „Przewozy Regionalne” jest wymagalność zobowiązań. Została zawarta ugoda z PKP PLK S.A. w sprawie spłaty wierzytelności

przeterminowanych za dostęp do infrastruktury kolejowej. Od 2013r. Spółka realizuje Wieloletni Plan Działalności na lata 2013-2017, co wpływa na poprawę wyniku finansowego podmiotu. Osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego planuje się w roku 2015.

W dyskusji głos zabrali: **przewodniczący Komisji –Tomasz Ramus, radna Małgorzata Muzół, radny Włodzimierz Stępień, radny Janusz Skibiński, dyrektor Wojciech Siporski, dyrektor Robert Zaborski.** Podkreślono wzrost liczby pasażerów po wprowadzeniu biletu świętokrzyskiego. Poruszono temat zmian rozkładów jazdy, które są spowodowane prowadzeniem inwestycji. Zastanawiano się nad możliwościami poprawy wyniku finansowego Oddziału Świętokrzyskiego wobec trudności wynikających z prognoz demograficznych i działań, które będą podejmowane w celu poprawy opłacalności linii. Wyrażono zadowolenie, że w wyniku podjętej restrukturyzacji straty z roku na rok są coraz mniejsze i planuje się osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego. Wyrażono pogląd, że utworzona liczba spółek jest zbyt duża, co skutkuje wzrostem kosztów. Podniesiono problem skomplikowanej sytuacji wynikającej z odrębnej własności dworców kolejowych oraz wykorzystywanej infrastruktury. Wskazano na wieloletnie zapóźnienia inwestycyjne wynikające z niewydolności PKP przed dokonaniem podziału spółki.

Dyrektor Robert Zaborski poinformował, że w celu zrekompensowania odejścia uczniów i studentów oraz niżu demograficznego od 5 maja zostają wprowadzone dodatkowe połączenia do Częstochowy (koszt biletu 16 zł z ulgą 51%). Województwo świętokrzyskie jest jedynym które ma własną taryfę (bilet jest tańszy o 5 zł w porównaniu z województwem śląskim). Przewozy Regionalne z siedzibą w Warszawie będą podlegały pod restrukturyzację przy udziale Agencji Rozwoju Przemysłu. Umowa obecnie opracowywana nabierze kształtu w najbliższych tygodniach i naświetli w jaki sposób te zadłużenie zostanie sfinansowanie. Niezbędna jest pomoc finansów państwa, samorządy nie są w stanie tego problemu udźwignąć.

Dyrektor Wojciech Siporski podkreślił, że zadłużenie spółki nie jest zawinione przez samorządy. Należy zwrócić uwagę na przeprowadzenie restrukturyzacji w Oddziale Świętokrzyskim i realizowanie przez spółkę Wieloletniego Plan Działalności na lata 2013-2017.

Komisja przyjęła informację do wiadomości.

Ad 4.

Komisja przyjęła do wiadomości informację z realizacji zadań rzeczowo-finansowych w roku 2013, planowanych w roku bieżącym, oraz inwestycjach wieloletnich Świętokrzyskiego zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach (*załącznik nr 6*), którą przedstawił dyrektor instytucji Damian Urbanowski.

Ad 5.

Dyrektor Departamentu Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego Roman Dziedzic przedstawił informację na temat „Plany zagospodarowania przestrzennego w gminach województwa Świętokrzyskiego” (*załącznik nr 7*). Pokrycie planami miejscowymi obszaru województwa świętokrzyskiego wynosi około 28 %. Zwrócił uwagę na bardzo niski procent pokrycia „planami” obszaru głównych miast województwa oraz bardzo dużą ilość gmin, które nadal pozostają bez „planów” (17 gmin). W tym 28 gmin na 102 ma pokrycie

planami nie przekraczające 1% ich powierzchni. Tylko nieliczne gminy posiadają plany obejmujące cały obszar administracyjny (22 gminy).

Przewodniczący obrad uznał, że sytuacja w zakresie opracowywania ww. planów przez jst jest wysoce niezadowolająca.

Dyrektor Roman Dziejic wyjaśnił, że samorząd województwa nie jest organem kontrolnym wobec samorządów gminnych - wobec braku takich upoważnień ustawowych. W związku z powyższym organy samorządu województwa nie mają większego wpływu na skalę i tempo podejmowanych w gminach opracowań projektów „planów”. Gmina jest samodzielna, województwo nie ma żadnego wpływu. Plany i zmiany planów są opiniowane przez zarząd (inwestycje wojewódzkie o znaczeniu regionalnym).

W przeciągu minionego roku zauważyć można sukcesywny wzrost ilości powiadomień o przystąpieniu do sporządzania planów miejscowych. Od czasu przekazania ostatniej informacji styczeń 2010 rok - wrzesień 2013 rok odnotowano łącznie 154 nowych powiadomień dotyczących zmian studiów i 256 powiadomień dotyczących planów miejscowych. Samorządy gminne nie mają również prawnego obowiązku przekazywania kopii uchwalonych „planów” do Urzędu Marszałkowskiego. W latach 2011-2013 zaobserwowano większą aktywność gmin w kwestii podejmowania uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to intensywniej zurbanizowanych obszarów województwa.

Znikome pokrycie obszarowe województwa „planami” oznacza, że dla pozostałych terenów działalność inwestycyjna realizowana jest na podstawie dopuszczonych przepisami prawa uproszczonych decyzji o warunkach zabudowy, które nie sprzyjają utrzymaniu ładu przestrzennego. Szczególne zagrożenia ładu przestrzennego mogą nastąpić w takiej bezplanowej sytuacji na obszarach najintensywniej zurbanizowanych.

Enigmatyczność przepisów prawa regulujących planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, wywołuje potrzebę wprowadzenia ustaw specjalnych (np. o drogach publicznych), które jeszcze bardziej dezintegrują planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, a tym samym utrudniają sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego i mogą zniechęcać samorządy gminne do podejmowania inicjatyw w tym kierunku.

Komisja przyjęła informację do wiadomości.

Na tym posiedzenie zakończono.

Przewodniczący Komisji

Tomasz Ramus

Protokół sporządziła:

Barbara Chrzęszczyk